

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XXIII. a Innocentius III. in registro.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

judicare solâ veritate attentâ , & omissio judiciorum ordine. Sed hæc sententia convincitur tum ex dict. cap. in causis, tum quia Princeps non debet judiciorum ordinem prætermittere, & eorum solennitatem relaxare, nisi ex justa & necessariâ causa. Butrius in præsentî, num. 24. docet sententia Innocentii in præsentî justificari ex actis gestis ante recusationem, & appellationem. Sed hæc sententia præterquam quod divinatoria est, convincitur, quia per præventionem factam à iudicibus delegatis incompetens effectus fuit Cardinalis Legatus; & ideo de causa agnosceus juris ordinem prætermisit, l. juris ordinem, Cod. de jurisdictione. Quare his omissis sententiâ dicendum est, Innocentium in præsentî casu iudicarium ordinem servasse, & per legitimos tramites approbasse sententiam privationis, quam tulerat Cardinalis Legatus, quia in ipsa instantia appellationis coram ipso fides facta fuit criminum, & excessuum,

quæ coram Cardinali objecta, & probata fuerant contra Abbatem spoliatum, ut constat ex versiculo cum igitur, huius textus. Unde non imponitur pœna privationis, nec confirmatur electio secundi Abatis, propter acta gesta prætermisso iudiciorum ordine, sed propter acta legitime ordinata in instantia appellationis: quam praxim agnoverunt, & probarunt Bartol. in l. 1. numer. 12. Cod. quando provocare, Alex. lib. 6. consil. 181 numer. 14. Valascus de partit. cap. 39 numer. 74 & eadem ratione, sicut confirmatur ab Innocentio depositio prioris Abbatis, ita etiam approbatur nova electio secundi; quia licet in principio ordinatè facta fuisset, prætermisso legitimo iudiciorum ordine; tamen in plenario appellationis iudicio Pontifex ex novis actis depositionem unius, & electionem alterius confirmavit.

C A P U T XXIII.

a Innocentius III. in registro.

A Ccedens ad præsentiam nostram G. b nepos quondam Subd. n. H. suâ nobis quaestione monstravit, quod cum dil. fil. noster H. Subd. apud Sed. Apost. viam universæ carnis ingressus fuisset, præbendam, quam decedens habuerat in Ecclesia Cremon. ei duximus, d conferendam, ven. f. n. H. Episcopo & dilectis f. Capitulo Ecclesiæ Cremon. injungentes ut eum in fratrem recipient, & tam e stallum in Choro, quam locum in Capitulo, & præbendam eandem ipsi sine difficultate aliqua assignarent: tibi etiam, fili Archid. & dil. fil. Præposito sanctæ Agathæ dedimus in mandatis, ut si Episcopus, & Canonici mandatum Apost. non impleverunt, vos illud sublato appellationis obstaculo exequi curaretis, contradictores per censuras ecclesiasticas appellationem remotâ compescerent. Cumque tu, & idem Præpositus, sicut ex litteris vestris accepimus, monuissetis Episcopum, & Canonicos Cremon. ad mandatum Apost. exequendum, ipsi asseruerunt nostras litteras per veri suppressionem obtentas, cum vivente adhuc Subd. prædicto, filium cujusdam nobilis civis Crem. in Canonicum recepissent, & promississent proximam præbendam vacaturam. Adjecerunt etiam, quod ante receptionem litterarum nostrarum nuntium suum ad Sed. Apost. destinarunt; & ideo ne procederetis ulterius, ad audientiam nostram appellarunt. Juvenis etiam, cui per Episcopum, & Canonicos eadem fuerat præbenda concessa, duxit ad audientiam nostram proclamandum, unde vos non processistis ulterius, sed quæ acta fuerant, per vestras nobis litteras intimastis. Igitur petebat memoratus G. ut ex eo, quod Canonici contra f Later. Concil. fecerant, impediri non pateremur nostræ concessionis effectum, sed præbendam ipsam faceremus eum pacificè possidere, quæ si fuisset etiam juveni memorato concessa, debebat tamen nostra concessio, quæ præcesserat, prævalere. Verum dil. fil. Bonus Joannes prædictorum Canonicorum & Episcopi nuntius, proposuit, quod prius quam ad eos mandatum Apost. emanasset, præbendam ipsam juveni concesserant memorato: & subjunxit, quod dictus G. super homicidio, & perjurio infamiâ publicâ laborabat: unde non solum admittendus non erat ad Crem. Ecclesiam, sed ejicendus potius, etiam dum fuisset g admittus. Episcopus quoque per suas nobis litteras intimavit, quod cum pro eodem G. litteras Apost. recepisset, ei consuluit, ut etsi conscientia salvâ posset, tamen saltem de perjurio & homicidio se purgaret, nisi contra eum appareat h legitimus accusator: sed ipse purgationem præstare noluit, nec offerre. Nos igitur attendentes, quod si filius nobilis memorati, sicut Episcopi, & Canonicorum Crem. & executorum nostrorum litteræ attestabantur, fuit contra Later. Concilium ad proximam vacaturam admittus, ut postmodum acceperunt, non vacantem, cum prius quam de morte Subd. ad Crem. certus nuntius prævenire potuisset, prædictam præbendam concesserimus prædicto G. d. v. per Ap. sc. mandamus quatenus quod de præmissis juvene factum est, denuntietis irritum & inane, ac nisi præfatus clericus super prædictis criminibus publicè

fuerit infamatus, concessionem nostram sibi factam per cens. eccl. ap. rem. executioni mandetis. Demum si legitimus accusator apparuerit, auditis quæ fuerint hinc inde ⁱ proposita, etsi prædicta crimina, vel eorum aliquod, legitimè fuerint probata, ipsis super eadem præbenda perpetuum silentium ap. postposita imponatis. Quod si probare nequiverint, eam sibi auctoritate Apost. confirmetis: si verò contra eum legitimus non apparuerit accusator, si ipse super prædictis criminibus dignoscitur famam respersus, purgationem ei canonicam indicatis, in qua si fortè defecerit, perpetuum silentium ei imponere curetis: si autem præstiterit ipsam, contradictores ab ejus molestia compescatis, & eos, qui nisi sunt eum impedire, in expensis ipsi legitimis condemnatis.

NOTÆ.

1. a ⁱ *Dem.*] In quarta collectione, *sub tit. de concess. præbend. cap. 3.* reperitur textus hic, pro ut in præfenti transcribitur, sub hac inscriptione: *Innoc. III. registr.* Sed etsi sedulo legas regestrum epistolarum ipsius Pontificis editum Colonix, & correctum à Cardinali Sirleto, & editum à Bosqueto, non reperies præsentem epistolam, quia spectat ad libros regestri, qui adhuc non prodierunt: quare cognosci non potest, cui Archidiacono rescribat Pontifex, licet ex textus serie facile deducatur, rescribere Archidiacono.
2. b *Nepos*] Id est filius fratris, qui non prohibetur in beneficio patris virtute novæ electionis succedere, *cap. 2. de arbitris, cap. ex parte, de offic. deleg. ubi notavi.*
- c *Cremon.*] De Cremonensi Ecclesia egi in *cap. 2. de presb. non bap.*

d *Conferendum.*] Quia omnia beneficia vacantia in Curia, jam olim conferebantur à Romano Pontifice, ut hodie conferuntur virtute regulæ Cancellariæ, quam exponit Gonzalez *Gloss. s. ad Regul. 8.*

e *Stallum.*] De stallis egi in *cap. 2. de remun. ciat.*

f *Lateran. Concilium.*] Relatum in *cap. 2. de concess. præbend.*

g *Admissus.*] Qui tam homicida, quam perjurus privantur beneficiis jam obtentis, ut probavi in *cap. 2. de rescript.*

h *Legitimus accusator.*] Quinam ille sit, exposui in *cap. 1. hoc tit.*

i *Proposita.*] Quia in præfenti G. agebar remedio adipiscendæ possessionis; unde hujusmodi exceptiones admittuntur, quia infamatus de eis delictis dicebatur, *cap. constitutus, de appell.*

CAPUT XXIV.

Idem in Concilio à Generali.

Qualiter, & quando debeat Prælati procedere ad inquirendum, & puniendum subditorum excessus, ex auctoritatibus veteris, & novi Testamenti colligitur evidenter, ex quibus postea processerunt canonicæ sanctiones, sicut olim aperte ^b distinximus, & nunc sacri approbatione Concilii confirmamus. Legitur enim in Evangelio, quod villicus ille, qui diffamatus erat apud Dominum suum, quasi dissipasset bona ipsius, audivit ab illo: Quid hoc audio de te? Redde rationem villicationis tuæ, jam enim non poteris amplius villicare. Et in Genesi Dominus ait: Descendam & videbo, utrum clamorem, qui venit ad me, opere compleverint. Ex quibus auctoritatibus manifestè probatur, quod non solum cum subditis, verum etiam cum Prælati excedit, si per clamorem, & famam ad aures superioris pervenerit, non quidem à ^c malevolis, & maledicis, sed à providis & honestis, non semel tantum, sed sæpe, quod clamor innuit, & diffamatio manifestat, debet coram Ecclesiæ ^d senioribus veritatem diligentius perscrutari, ut (si rei poposcerit qualitas) canonica districtio culpam feriat delinquentis, non tanquam idem sit accusator & iudex, sed quasi deaunciante famam, vel deferente clamore officii sui debitum exequatur. Licet autem hoc sit observandum in subditis, diligentius tamen est observandum in Prælati, qui quasi signum sunt positi ad sagittam: & quia non possunt omnibus complacere, cum ex officio suo teneantur non solum arguere, sed etiam increpare; quin etiam interdum suspendere, nonnunquam verò ligare, frequenter odium multorum incurunt, & insidias patiuntur. Et ideo sancti Patres providè statuerunt, ut accusatio Prælatorum non facile admittatur, ne concussis columnis, corruat ædificium, nisi diligens adhibeatur cautela, per quam non solum falsæ, sed etiam malignæ criminationi janua præcludatur. Verum ita voluerunt providere Prælati, ne criminerentur injustè, ut tamen caverent, ne delinquerent insolenter, contra morbum utrumque inveniunt medicinam congruam, videlicet ut criminalis accusatio, quæ ad diminutionem capitis, id est degradationem, intenditur, nisi legitima præcedat inscri-